

Prav prijetno dene tudi to vsakemu, če vidi, da je vse, kar se na mizo prinese, snažno. Kruh, ječ, nož, kozarec, posoda. Seveda mora vse to nuditi tudi snažna roka, v snažni, če tudi še tako preprosti obleki.

Snaga mora biti na obleki in čevljih, na vsem pohištvu. Pa ne le v oni sobi in tedaj, kadar vemo, da kdo tja pride in v katero sobo da ga bomo spustili, ampak vedno in povsod.

Spomladi, ko je že toplejše, moramo podvzeti splošno snaženje, kakor hitro se prvo delo na vrtu uletí. S tem splošnim snaženjem začnemo v podstrešju. Podstrešje je velikokrat zaradi nesnage vzrok, da se naseli kaka bolezen v hišo, da se vnamejo smeti in vse mogoče, kar je tam nametano, ob iskri, ki švigne iz kake špranje v dimniku. Vso nepotrebno navlako, smeti pa znosimo na gnoj, da jih s tem spravimo v zemljo. Podstrešje, kjer se lovijo podgane, je največja sramota za vsako gospodinjstvo.

Morda imate na podstrešju isto, kar imajo drugi v kašči. Nekateri gospodinjstva shranjujejo tamkaj vreče, imajo tam predale za sadje, žito. Kjerkoli to pač je, tam mora biti na snažnem prostoru. Predale je treba izprazniti, zmiti in na solncu posušiti. Tudi droge, kjer meso visi, tudi omare, kjer se razne vkuhanke, v kozarcih shranjene jedi pospravljajo, je treba večkrat temeljito osnažiti, zbirati. (Dalje sledi.)

Čuvaj čevlje! Največ čevljev nam uniči mokrota. Če so mokri, pa ne znamo z njimi prav ravnanje, bodo kmalu končali. Mokre čevlje hitro posušiš, ako jih napolniš z ovsom, otrobi ali papirjem ter jih daš kam na preprih. Če so se ti pa čevlji že preveč posušili, posebno ob peči, jih boš razmeščala s tem, da jih namažeš s petrolejem. Mokre čevlje težko dobro zlikaš, da bi se svetili. Namaži jih tako, da boš maščico primešala nekoliko mleka. Da čevlje dolgo ohraniš, ne nosi jih vsak dan, ampak pusti, da se vsak drugi dan

prezračijo in osušijo od pota, ki ga je noga spotila. Če ti usnje na čevljih poka, odstrani maščo, pa namaži čevlje z ricinovim oljem.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 30. aprila so pripeljali špeharji 42 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10 do 12 Din, špeh pa po 10 do 11 Din. Kmetje so pripeljali 16 voz sena po 70 do 100 Din, dva voza otave po 85 do 90 Din, dva slame po 65 do 70 Din, 18 voz krompirja po 1.50 do 2 (novi italijanski krompir 1 kg 10 Din), 16 vreč čebule po 5.50 do 6 (česen 10 do 12 Din). Zelje (glava) 3 do 5 Din. Pšenica 1.75 do 2 Din; rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.25 do 1.50 Din, proso 1.75, fižol 1.75 do 2.50 Din. Sadnih dreves je bilo 194, trt 350 komadov. Kokoš 25 do 35 Din, piščanci 35 do 70 Din, raca 20 do 30 Din, gos 50 do 60 Din, puran 50 do 90 Din, kozliček 40 do 80 Din, jagnje 80 do 100 Din. Luščeni orehi 16 do 18 Din, celi orehi 5.50 do 6 Din. Hren 8 do 10 Din, kartijola 10 do 15 Din, ohrovt 3 do 5, špangel (šopek) 7 do 12 Din, glavata solata 1 do 4, radič (1 kg) 10 Din, jabolka 5 do 10 Din. Mleko 2 do 3 Din, smetana 10 do 12 Din, surovo maslo 24 do 30 Din, jajca 0.50 do 0.70, med 14 do 20, suhe slive 8 do 12 Din.

Mariborski živinski sejem dne 26. aprila. Na ta živinski sejem je bilo prignanih 12 konj, 11 bikov, 179 volov, 231 krav in osem telet, skupaj 340 glav. Cene so bile sledeče: debeli voli 3.75 do 4.50, poldebili voli 3 do 3.50, plemenski voli 3 do 3.25, biki za klanje 3 do 3.50, klavne krave debele 2.75 do 4, plemenske krave 2 do 2.50, krave klobasarice 1.50 do 1.75, mlada živina 3 do 5, teleta 5 do 6 Din za kg žive teže. Prodanih je bilo 167 glav. Mesne cene so bile: volovsko meso I. vrste 10 do 12 Din, volovsko meso II. vrste 6 do 8 Din, meso bikov, krav in telic 4 do 6 Din, teleče meso I. vrste 10 do 13 Din, teleče meso II. vrste 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže 8 do 16 Din za kg mrtve teže.

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 29. aprila 1932 je bilo pripelanih 215 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do

6 tednov stari komad od 40 do 70 Din; 7 do 9 tednov stari od 90 do 110 Din; 3 do 4 mesece stari od 150 do 250 Din; 5 do 7 mesecev stari 300 do 350 Din; 8 do 10 stari 400 do 450 Din; eno leto stari 600 do 800 Din. 1 kg žive teže so prodajali od Din 5.— do 6.—, 1 kg mrtve teže pa od Din 7.50 do 9.—. Prodanih je bilo 172 svinj.

Ruše. Radi nenadnih zaprek se ne bo vršil materin dan katoliškega prosvetnega društva v četrtek, dne 5. maja, ampak šele v nedeljo, dne 8. maja ob pol 8. uri zvečer. Spored bo sledeč: Otvoritev; Moja mama, deklamacija (deček); Materi, deklamacija (deklica); slavnostni govornik dr. Josip Jeraj; A. Mav: Kaj boš ti tičica in Mati, pesni, poje mešani zbor; Ave Marija, zborna deklamacija in »Dva računa«, dramatičen prizor. K proslavi vabimo vse ruske mater, da bodo videli, kako jih ljubimo. Vstopnina: Sedeži 3 in 2 Din, stojlišča 1 Din. Vstopnice si preskrbite že v predprodaji v kaplaniji. Na svidenje!

Sv. Trojica v Sl. gor. V slučaju ugodnega vremena priredijo Frančiškovi križarji iz Maribora pod vodstvom g. p. Cirila Vračko majniški izlet k Sv. Trojici v Slov. goricah v nedeljo, dne 8. maja tega leta ter priredijo pod okriljem katoliškega izobraževalnega društva proslavo 700 letnice sv. Antona Padovanskega na prostem ali v samostanski dvorani po večernicah. Spored bo zelo zanimiv. Nastop Frančiškovih križarjev v viteških oblekah, deklamacije, govor in misijonska igra v treh slikah: »Tam daleč za morjem«. Vsi vljudno vabljeni!

Št. Andraž pri Velenju. Tukajšnje Katoliško prosvetno društvo je dne 24. aprila uprizorilo igro »Pogodba«, kmečka komedija s petjem v treh dejanjih. Dvorana društvenega doma je bila nabito polna gledalcev, zlasti mnogo jih je prišlo iz sosednjih župnij. Igralci so podali uloge tako dovršeno in s takim doživetjem, da je bilo občinstvo naravnost očarano. Mnogo pohvale sta žela tudi pevski in tamburaški zbor. Na splošno željo občinstva se igra po-

jih od leta 1573. do danes. Škofu so zaigrale v očeh solze pri primerjavi: Kaj je storil doslej on za omiljenje ljudskih križev in težav in kaj pa ta-le priprosta, a junaška ter angelska kmečka deklina! Velik prepad med obema in to še posebno sedaj, ko stiska tare ter mori narod kuga! Nikoli še ni bil vprašal kake ženske za svet, Emo pa je: Kaj za bodoče? Vstala je, pokazala z desnico na križ in rekla: »Obzidi nas ne bo občevalo pred kugo, ampak Križani, če ga bomo prosili ne posamič, pač pa v skupni, goreči molitvi za odvrnitev lakote in kuge. Odprite grajske shrambe, razdelite živež, v procesijah do Marije in oteti bomo vsi!«

Tako se je glasil edini zdravilni recept iz od zgoraj navdahnjenih ženskih ust. Škof se je oklenil nasveta z vsem imetjem in preziranjem lastnega življenja.

Še istega dne je bila preklicana prepoved prostega izhoda ter oznanjena po grajskih selih procesije pod škofovim vodstvom k naši ljubi Gospej v Zagorju, na stare Sv. gore nad Podsredo, k žalostni Materi božji in od tamkaj k rojstvu Marije Device na Sv. gorah nad Št. Petrom v Leskovcu.

Škof strahopetec, strogi svetni knez ter gospodar se je prerodil v par urah v neustrašenega nadpastirja in usmiljenega Samarijana. Z Emo je izdelal načrte za dejansko pomoč, kolikor so premogle grajske žitnice ter shrambe. Z njo je organiziral prošnje procesije, kakršnih niso doživeli spodnji kraji glede števila udeležbe in zaupljivosti ne prej in ne pozneje.

Oskrbniki na: Pilštajnu, v Podsredi in na Kunšpergu so prejeli povelja, da morajo takoj odpreti grajske žitnice, shrambe ter kleti. Izstradanim revežem je treba brezplačno priskočiti na pomoč. Med siromaki se je bila naglo raznesla vest, da jim bo pomagano zastonj po želji in odredbi škofa, ki se je sam nastanil med okuženimi, da jih otme objema smrti.

Na Pilštajnu so delili božje darove med izlakane sirote v trgu pri graščinskih žitnicah in spodaj v Lesični. Prevzvišeni je imel dovolj prilike, da se je prepričal na lastne oči, koliko pomanjkanje ter gorje izmозgava narodu zadnje moči. Siromaki, zdravi in okuženi prosjaki so

sojenih. Obsojenca privežejo k drevesu smrti in ga prepustijo nadaljnji usodi. Smrt z udihavanjem strupenega vonja nastopi po preteku nekaj ur in je brez bolečin.

Mučilni stol za dolžnike.

Na razstavi v Washingtonu je videti med drugim tudi posebnost, pri koje pogledu obiskovalca potresa groza. Posebnost je namreč mučilni stroj za dolžnike. Je to lepo izdelan in z rezbarijami okrašen stol, ki zgleda na zunaj kakor kak kraljevski prestol, v resnici pa je služil prav posebnemu namenu pred dobrimi 300 leti. Ako kdo ni mogel

novi v nedeljo, dne 8. maja ob 3. uri popoldne v društvenem domu. Nastopila tudi pevski in tamburaški zbor. Vstopnina je znižana ter stanejo sedeži 5, stojišča 3 za šolarje pa 1 Din. Vljudo vabljeni vsi!

St. Janž pri Velenju. Ob binkoštnih praznikih se vrši običajna procesija k Novištifci po sledečem sporedu: Binkoštno soboto ob 9.28 odhod z vlakom od postaje Velenje, ob dveh popoldne izhod iz rečiške cerkve, ob pol šestih slovesen sprejem pri Sv. Frančišku. Binkoštno nedeljo: Ob šestih slovesno sveto opravilo pri Sv. Frančišku in ob desetih v Gornjemgradu, ob treh popoldne slovesen sprejem pri Novištifci. Binkoštni ponedeljek: Ob pol šestih slovesno sveto opravilo tam. Ker je procesija zaobljubljena in nas tarejo razne nesreče, naj zastopa vsako družino v župniji vsaj po en član, da si izprosimo pri Mariji v njenem mesecu varstva in blagoslova. Sosedje se pa nam pridružite v obilnem številu. — Dne 17. aprila, na nedeljo varstva sv. Jožefa, krušnega očeta Jezusovega, so priredile vse župnijske organizacije v okviru društvenega sestanka svoj očetovski dan. Vrstile so se deklamacije z govori, ki so jih imeli fantje in dekleta, da se spoštljivo poklonijo telesnemu delu in duševnim stiskam svojih očetov, da poljubijo njih žuljave roke in s hvaležno ljubeznijo ožarjajo njih od skrbi nagubano čelo. Vsi pa smo se spomnili skupnega očeta vseh, papeža, ki je zaklical v svet: Katoliška akcija, na delo katoliško!

Vojnik. So se pogovarjali pri nas fantje tako: »Ti, Jaka, kam pa v nedeljo?« — »E veš, gori me vedno vabijo k »Raušerlu« na »pušenšanku.« — »Kaj boš hodil na »pušenšanku« v nedeljo, pojdi raje na igro »Mlinarjev Janeza«, boš videl, kako lepa bo. Kaj takega še ne pomnim, kar sem na svetu; sem že videl zadnjič, ko so imeli vaje.« Tako je pravil Tone Jaketu in sta se potem zmenila, da gresta v nedeljo oba na igro. »Pušenšanku« pa naj počaka. Kdor ne bo videl te igre, se bo kesal tri leta.

Polzela. Redni mesečni sestanek Dekliškega krožka se vrši na Vnebohod Gospodov po večernicah v prosvetnem domu. Na sporedu je kratka igrice, deklamacija in predavanje gosp. župnika v p. Hirsche. Bog živi!

Polzela. Samo par dni nas še loči od predstave »Veronika Deseniška« na Polzeli. Preskrbljena je nova scenerija v starem slogu,

istotako pohištvo in kostumi. Predstava bo trajala tri do štiri ure. Preskrbite si vstopnice v predprodaji osebno v gostilni Cizej, pismeno pa pri katoliškem prosvetnem društvu Polzela.

Posebnosti učenjakov.

Zgodbica iz življenja naravoslovca.

Znameniti angleški naravoslovec Newton, čegar ime bo živelo, dokler bo znanost igrala še kakšno ulogo v življenju, je živel jako skromno in priprosto v podeželski hišici blizu Londona. Za družbo ni maral, ker je bil vedno ves zatopljen v svoja premišljevanja, pač pa je jako rad imel mačko. Da bi mogla žival neovirano hoditi iz hiše v hišo, je dal vrata izpodrezati toliko, da se je mačka lahko plazila skozi odprtino noter ali pa ven. Nekega dne pa je Newton opazil, da vleče mačka za seboj dva mladiča. Newton je takoj na vratih izpodrezal še dve luknji, za vsakega mladiča po eno, da bi mogla tudi ta dva neovirano hoditi noter ali pa ven. Ko so pa Newtonovi znanci opazili na vratih tri luknje, so se mu smejali in so mu rekli, da je bilo pač nepotrebno spodrezati še dve luknji, ker mladiča lazita lahko iz hiše ali v hišo ravno skozi tisto luknjo, kakor starka. Newton se je nekoliko zamislil, potem pa je odgovoril: »Lej no, na to pa res nisem mislil!«

Nam gre na smeh, če beremo ta dogodek iz življenja tega znamenitega učenjaka, pred katerim se je priklonil celo kralj, ko ga je na ulici srečal. Čudno pa to ni. Mi, navadni vsakdanji ljudje pazimo le na vsakdanje malenkosti in smo za te zelo občutljivi; učenjak pa je zatopljen samo v svoja razglabljanja in malenkosti niti ne opazi. Tako si prav lahko razlagamo učenjaško raztresenost in nepazljivost.

Mesto kamna — uro.

O berlinskem naravoslovcu E. F. Augustu pripovedujejo, da je hotel nekoč določiti čas, ki ga potrebuje kamen, da pade na dno globokega vodnjaka.

Spustil pa je v vodnjak namesto kamna svojo drago natančno uro, kamen pa je obdržal v roki. Drugič pa je hotel merit hlapenje vode v Berlinu. V ta namen je postavil na streho svoje hiše skledico vode in hodil vsak dan gledat, koliko vode manjka. Manjkalo pa je vode neverjetno mnogo. Mož si tega pojava ni znal razložiti, dokler ga niso opozorili njegovi prijatelji, da hodijo vodo pit berlinske kavke!

Kaj se je zgodilo zdravnikoma?

Učeni zdravnik Koch, ki je odkril bacil jetike, je prav dostikrat iskal svoja očala povsod, samo na svojem nosu ne, kjer jih je navadno imel. V poštni predal pa je večkrat vrgel svojo listnico, namesto pisma. Neki angleški zdravnik pa je skočil iz drvečega vlaka sredi vožnje. Ubil se na srečo ni. Pozneje pa je pripovedoval, da se mu je zdelo, da je doma in da je le hotel iti iz ene sobe v drugo.

Neznana iznajdba.

V Franciji je delal fizik Renault dolgo let na tem, kako bi »vklenil« električno, ki je v zraku, v človeško korist. V svojem laboratoriju (delavnici) v Grenoblu je kazal stroj, ki je delal neprestano že tedne in tedne, ne da bi mu dovajali elektriko iz kakšne elektrarne.

Renault se je odpravil v Pariz, da bi svojo iznajdbo pokazal širšemu krogu strokovnjakov in res je potem tudi odšel. Ko pa je en dan pred napovedanim predavanjem še enkrat pregledoval in preskušal svoj aparat, če je v redu, je nenadoma počilo, soba se je napolnila z dimom in Renaulta in njegovega pomočnika so našli mrtva. Njegova iznajdba pa je ostala neznana.

Delavnica zletela v zrak.

V Angliji je neki Soller iznašel strahovito učinkujoče razstrelivo »erason«. Tega razstreliva je zadoščala že mala kepica, pa je nastala v zemlji po eksploziji takšna jama, da je imela v njej večnadstropna hiša dovolj prostora. Angleška vlada je hotela iznajditeljevo

plačati svojih dolgov, so ga enostavno prisilili, da je sedel na ta stol. Kakor hitro pa se je spustil obsojenec v naslonjač, so ga zgrabili za roke ter noge železni obroči, da se ni mogel niti ganiti. Na ta način zvezanega dolžnika so smeli upniki obliovati z vodo, mu pljuvati v obraz, ga gladiti s palico in tudi kamenje metati v žrtev. Stoj je bil v Združenih državah v splošni rabi, da so si lahko za izposojeni denar opeharjeni upniki ohladili jezo nad dolžniki.

Največja kača ujeta.

Pred kratkim so na japonskem otočju Filipin ujeli živo ogromno kačo, kakršna že do

vreli, lezli in se plazili po vseh štirih od blizu in daleč, da bi še enkrat okusili, kaj je pravi žitni kruh in požirek vina. Ni bila lahka razdelitev mlačnosti na tako mnogobrojno revščino, ki se je drenjala krog pomoči z zadnjimi močmi in je hotel biti vsak med prvimi. Da se niso množice potrebnih med seboj sprle, steple in navalile s silo na zaloge, je skrbela duša samaritanstva Ema. Sama je bila na delu s tolažljivimi ter svarilnimi besedami. Zagotavljala je beračem poleg telesne pomoči še zdravje, katerega jim bo podelila v prihodnjih dneh Marija!

Baš v dobi naše povesti je krilatila celo med sicer dobrim slovenskim narodom verska mlačnost in brezbriznost. Ljudje so posuroveli radi nečloveškega pritiska od strani gospode, radi neprestane turške nevarnosti, vremenskih nezgod, slabih letin, kužnih bolezni in vsled luteranstva. Lutrovemu krivoverstvu ali bolje izraženo — brezverstvu so pripadali le bolj po gradovih; a nemški strup blatenja verskih resnic, izpodbijanje papeževega in sploh cerkvenega ugleda je prodiral od zgoraj tudi med najnižje sloje. Malo

kdo je čutil odgovornost za zločine Bogu. Na zunaj je vladala ter gospodarila pest; na znotraj v srcih usiljena lažisvoboda neodgovornosti za še tako slaba dejanja. Luteranstvo je bilo zasejalo brezmejno sovraštvo med višje ter podložne in žalibog je zastupilo po nekaterih krajih celo voditelje našega bornega naroda — duhovnike.

Ko so bili ljudje po spodnjih krajih l. 1578. vsled kuge telesno in duševno na robu popolnega propada, jth je potegnila iz brezna pogube dejanska krščanska usmiljenost. Izstradani in okuženi podložnik, ki je gledal tudi v škofu kot lastniku gradov le tlako ter desetino, je prejel naenkrat v najhujši sili od njega zastonj — prehrano. In premogočni gospodar teh krajev vladika se je kretal sam med smrti od lakote in kuge zapisano rajo, jo blagoslavljaj, vzpodbujal ter obljubljal, da bo z njo skupno molil ter prosil Marijo, da izposluje zdravje od Boga, ki je edini zdravnik zoper sedanje gorje. Prevzvišeni se je prerodil v obeh siromakov iz gospodovalnega kneza in zapovednika nad življenjem ter smrtjo tlačanov v dobrotnika, tolažnika in v onega velikega rešitelja, ki spravlja